ըստ Պապիասայ՝ "ալեկիրդ Ցեռան„ էր։ Ըստ բախտի ուրեմն մեր գտած "Արիստոտ եղիցոս„ խորագիրը նշանաւոր հաստատութիւն մը կ'ըլլայ Եւսեբիոսի՝ Պապիասայ վրայ գրած գլխուն եւ անոր Պապիասէն ըրած կոչմանց։ Այսպիսի հաստատութիւն մը կը քաջալերէ զմեզ վստահանալու Պապիասայ շորս աւետարանաց գրուելու կերպին եւ անունց հեղինակաց վրայ տուած տեղեկութեանց։ „— Քանի մը կէտերուն վրայ որ զուտ գրական (biblique) խնդիրներ են, աւելի խօսիլ հոս մեր նպատակէն դուրս է։

Ի վերջոյ աւելցընենք որ Հայագէտս մասերս հրատարակած է բաւական ստուար մատեան մ'որ կը բովանդակէ Հայերէն շատ մը վկայաբանութեանց անգղլերէն թարգմանութիւնքն, եւ յօդուած մ'ալ Արիստիդէսի հայ մատենագրութեան մէջ ունեցած դրից վրայ։ Ասոնց վրայ հոս չենք խօսիր՝ առձեռն չունենալով այժմ զանոնք,[1] ուստի ուրիշ առթի կը թողուցնք։ Կցենք հոս որ Արիստիդէսի եւ Եզնկայ աղերսին վրայ գրած է յօդուած մ'ալ Հայագէտն Ֆելթթէր,[2] ծանօթացընելով թերթիս մէջ Վ. Հ. Գրիգորիս Վրդ.ի Եզնկայ վրայ գրածները։ Զայս ալ անցողակի միայն կը յիշենք հոս. ամբողջական հատուածը դրած ենք (Հտած. ԺԴ) Ֆելթթէրի Հայկական աշխատասիրութեանց մէջ, որ ի մի հաւաքուած եւ թարգմանուած լոյս տեսան այս օրերս։[3]

(Շարունակելի։) Հ. Ց. Տ.

ՆԿԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՈՅՆԵՐՈՒ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆՆ ԸՍՏ ՀՆՈՑ

Պր. Ս. ԱԼԻՇԱՆԻՆ քով կայ բոլորգիր ձեռագրի մը կորստէ ազատած մի միակ թուղթը, որ կ'ասանդէ նկարչական գոյներու բաղադրութեան եղանակը։ Այստեղ կը հրատարակենք ամենայն ծշդութեամբ։ Խմբ։

. . . որ է թանի անձողն որպէս արկանես ի ժանգառն. թող որ հանգչի կոէզ արկ եւ գրէ։ Զառիկն աղայ. կաղնի մոխրի ջրովն որպէս զընջուքիրն լուայ քաղցր ջրով. կոէզ արկ եւ գրէ։ Զոսկի զառիկն աղա լաւ մանր, գեղնախուռնկ խառնէ եւ գրէ։ Զսիլիկոն ձուի գեղնուցով յարոյ. կոէզ արկ եւ գրէ։ Առ զաֆրան եւ թրջէ. եւ կտաւով քամէ. առ զշուրն ու դիր ի կրակն որ փոքր մի թանձրանայ. կոէզ արկ եւ գրէ։ Զտաշիլ զառիկն խառնէ ի զընջուքիրնարընջի է։ Ճրնիրակն որ է քաջ զառիկն. աղայ նարընջի է։

վասն կանանչ դեղորայց։

Առ զառիկն ի հաւանն լեսէ մանր, եւ աղայ ի վերայ մարմար սալի. եւ զլեղակն քիչ քիչ ի վերայ ած. եւ զսամզն նուան ջրով տորրէ, յարոյ եւ գրէ։ Առ զաղնիւ ժանգառն եւ զաֆրան քացխով թրջէ. եւ այն քացխովն աղայ, ձուի դեղնուցով խառնէ եւ գրէ։ Զժանգառն քացխով եւ կոհիզաջրով յարոյ. եւ սակաւ մի պախրի լեղի եւ զաֆրան քիչ լեսէ եւ խառնէ եւ գրէ։ Առ ձուի դեղնուց եւ դեղն արջասպնաջուր եւ ժանգառ. յամէն մէկէ մասն մի եւ գիր յարեւն որ չորանայ. կոհզով յարոյ եւ գրէ։ Զսպիտաճն ի կանանչն խառնէ լաւ է. կոէզ արկ եւ գրէ։ Զկանաչն ու զսպիտաճն ու զլազվարդն խառնէ չինի է։ Զժանգառն ու սպիտաճն խառնէ չինի է. արկ քացախ եւ սմղաջուր յարոյ եւ լեղակ երես դիր։

վասն յաղի գոռն դեղորայց։

Ցորդան փայտն որ է պաղամն առ եւ լաւ մանրէ որպէս ծարիր եւ եփէ ջրով որ . գ. մէկ մընայ. սակաւ կիր ձգէ. կոէզ արկ։ Դարձեալ զորդան փայտն եփէ քաջ. բաւական եւ կամ կալէ քար. արկ ի ներս սամզով բան տրայ։ Առ տաճիկ լեղակ . ա. չափ. եւ . ը. չափ որդան փայտ մանրէ որպէս ծարիր. եւ ջուր արկ . ը. աւր յարեւն դիր. կոէզ արկ եւ գրէ։ Առ շորս չափ գիսթոր. եւ շորս չափ կարմիր գինի. եռացոյ. եւ . է. աւր թաղէ լաւ լինի։ Առ գինի . գ. չափ. գղթոր . գ. չափ. տաւրուն . ա. չափ ի միասին եփէ. կոհզէ եւ գրէ։ Զտաւրուն կեղեւէ եւ աղայ լաւ եւ կարմիր գինով եփէ քաջ. լեղակ խառնէ քամէ կոէզ արկ եւ գրէ։

Նոյնպէս Պր. Ս. ԱԼԻՇԱՆԻՆ ուրիշ մէկ հնագոյն ձեռագրին մէջ, ուր կան այլեւայլ զարդագրերու ժողովածոյք, կայ հետեւեալն գրուած։

յոչ լզգն. կնշ[illegible]ալ. կրմի. ճնրկ։ այս . գ. դեղս ասկոյ աստառ է քանի զսլուրիքն շատ աղաս հան որ քարն ի քարն չհանսի որ զգոյն չաւերէ լաւ է։

---

[1] Զասոնք հարեւանցի միայն կրցանք տեսնել գիտնականի մը քով։

[2] P. Vetter, Aristides-Citate in der armenischen Litteratur: Theologische Quartalschrift (Tübingen) 1894. IV, p. 522—539.

[3] Հայկական աշխատասիրութիւնք Ֆելթթէրի։ Վենետ. (տպ. Մխիթ. 1895 8° 202 էջ.) Ազգ. Մատենադարան՝ Ֆեր։

digitised by A.R.A.R.@